

Munkás Szó

Népi demokráciáért!

Nógrádmegye demokratikus hetilapja.

TARTALOM

- Munkásság és Értelmiség
- A bankok államosítása
- Hazatért fogoly dala (vers)
- Szakszervezetek a Szovjetunióban
- Szegedi ipari vásár
- Hírek a Szovjetunióból
- A jóvátételek idejének meghosszabbítása
- Sokan nem tudják
- Salgó
- Helyreigazítás
- Hírek, Sport, Párthírek.
- Stb., stb.

III. évfolyam.

22. szám.

Salgótarján, 1947. június 1

Egyes szám ára: 60 fillér.
Előfizetési ár: Egy hónapra 2 Ft. 40 f.
Negyedévre 7 forint.

Megjelenik minden VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 45. szám

Munkásság és értelmiség

Demokratikus államban demokratikusan élni csak az tud, aki teljesen tisztában van a demokrácia szép és nemes fogalmával, aki a demokrácia légkörében él és nevelődik és minden alkalmat megragad, hogy derék demokrata honpolgárává váljon hazájának.

Meg kell, hogy értsük már egyszer a jelenkor hangját, meg kell, hogy szünjön félreérthető tartózkodásunk a demokrata élettől, le kell már egyszer mondanunk a hiu álmokról, hogy ez a rendszer úgy is el fog hamarosan tűnni és visszajön ismét a régi, reakciónak mondott „jó világ,” amikor tátongó ür választotta el a korhadt kasztrendszerben a munkást az értelmiségtől, amikor különbséget tettek ember és ember között, amikor a munkásiuból urrá nevelt férfi megragadta, mert szégyelte fejkendő, öreg edesanyját, amikor a földbirtok a cigány és a kártya bomlasztó hatása alatt uszott el, amikor a szociális problémák megoldatlanok maradtak, amikor lenézték és semmibe sem vették azt a munkást, aki két keze munkájával és veritékével dolgozott értünk éhbérért, amikor a munkásgyermek számára nem nyílt ut tanulmányaik elvégzésére, amikor hiányzott a szabadság és hijával voltak az emberek az egyenlőség a testvériség szent eszméi által szeretetnek. Pedig a munkás ember a szeretetért szeretettel fizet. Megértés, jó szó, velük való törődés nem megerőltető munka, csak le kell már egyszer vetkezni azt a bizonyos fensőbbiséget és nem a leereszkedés, hanem az őszinte munkásszeretet hangján, ami a szívből fakad, kell foglalkozni velük.

Legyünk a demokrácia igehirdetői, legyünk csupaszív, megértő s a szeretet melegtől áttüzesegett szívű emberek, mert csak így képzelhető el egy boldog jövő, amikor a szeretet me-

A legsürgősebb feladatunk:

a nagybankok államosítása

Vasárnap kedves vendége lesz városunknak, Kádár János elvtárs Nógrádmegye nemzetgyűlést képviselője. Amilyen fontos személy ő a magyar parlamentben, olyan fontos a mondandója is: a nagybankok államosításának kérdése.

Mert hiszen ma időszerűbb kérdés ennél az ország gazdasági életében ugyanolyan fontos szerepe van, mint a földosztásnak. Mindkét esetben az alapvető feladat a nagy-tőke kiszákmányolásának megszüntetése és helyette a kisember gazdasági szabadságának és jólétének megteremtése a demokratikus szervezeti állam irányításával és gondozásával.

Ahoz, hogy az iparban termelt árukat a megfelelő és kiszűzhető áron tudjuk adni a dolgozóknak, tevésszerű gazdálkodásra, a három éves terv keresztülvitelére van szükségünk. Ehez 6 milliárd forintra van szükségünk. De hogy ez a 6 milliárd forint valóban odaforrdítsassék, ahol arra valódi szükség van, szükséges a Nemzeti Bankot és a három legnagyobb bankot állami tulajdonba venni.

A nagy törekvés helyes volta világos előttünk. Sajnos azonban, a gondolat felvetésének első pillanatában előkerültek a politikai élet sötét háttéréből az ellenségek, a régi urrend hívei, akik minden erővel megakadályozni igyekeznek a nép törekvését és a magyar demokrácia teljes gazdasági megalapozását. Nem kell csodálkoznunk, hogy ezek az ellenségek ugyanott vannak, mint ahol mindig is voltak, a Kisgazda

Pártban. A Kisgazdapárt bizonyos részében az ellenséges magatartás már a hároméves tervnyilvánosságra hozatalakor megnyilatkozott. Azt mondták, hogy nekik is készen van a tervük, de mi ezzel mind a mai napig nem találkoztunk. Latván a terv felvetésének sikerét, annak eredményéből ők sem akartak kimaradni. Am tették ezt azért, hogy résen legyenek és a kellő pillanatban megakadályozzák a legfontosabb intézkedések létrejöttét, most éppen a bankok államosítását.

Mi azonban Rákosi Mátyással együtt valljuk, aki a bankok államosítását ellenzi, a demokrácia ellensége.

Ma az egész világon tudják, hogy ha nem az állam kormányozza a bankokat, akkor a bankok kormányozzák az államot. Mi pedig azt akarjuk, hogy az államot ne a bankok, hanem maga a dolgozó nép kormányozza. Ha a gazdasági élet kulcsa továbbra is a nagy-tőke hatalmában marad, hiába történt meg a vívmányok sorozata, mellyel egy szabad nép szabad és demokratikus jövőjét akarjuk megalapozni, a régi hatalmi formák visszatérésének útja megnyílik és a régi szolgádat egy új szolgátság váltja fel. A nemzeti bankok államosítása majdnem valamennyi európai országban megtörtént már. Nálunk a két munkáspárt-tag-sága egymásután hozza meg határozott javaslatait a bankok államosítása mellett. A magyar munkásság tisztában van azzal, amit a világon mindenütt tudnak, hogy t. i. a lelki és politikai szabadság alapfeltétele a

gazdasági szabadság és ennek legfontosabb biztosítója a bank öke, a magyar pénz állami felügyeletbe vétele.

Kétségtelen, hogy nagy és komoly harc előtt állunk. Az országromboló sötét erők már gyülekeznek a politikai láthatáron, hogy egy újabb összeesküvést immár gazdasági összeesküvést teremtsenek. De a magyar munkásság résen áll és tudja, hogy mikor és hová üssön, mint a haladás motorja, addig is benne gyűltek össze a nemzet teremtő haladásának erőt és élen a Magyar kommunista Párttal, most is meg fogja mutatni a magyar munkásság, hogy nem hiába fordul hozzá a nemzet bizalma akkor, amikor jó és egyenes utra kell terelni a tévova habozó lelkek bizonytalan szándékait.

V. Gy.

A szovjet sajtó ünnepe

Harmencöt esztendővel ezelőtt alakult meg Leningrádban a „Pravda”, a világ első kommunista napilapja, amelynek örösi szerepe volt a forradalom előkészítésében. Azóta a Pravda alapításának évfordulója a szovjet sajtó ünnepe lett. Ebből az alkalomból a TASS iroda magyarországi képviselői Lapogonov és Baranviskov vendégül láttak a magyar és külföldi sajtó képviselőit. A fogadáson Iles Bala ezredes ismertette a Szovjetunió sajtótörténetét.

Elmondotta, hogy a „Pravda” Lenin kezdeményezésére indult meg, első szerkesztője Sztalin volt és a

legétől áttüzesegett szívek lángolón, lobogva égnek és boldogságpirt öntenek az arcokra, mert érzik, hogy ami oly örömtelivé teszi eddigi sanyaru életüket, az a végtelen jóságos szeretet, melyet kapni nem kicsiny dolog és amelyet tovább adni, nemes cselekedet. A szeretet bensőnk örök értéke. Szeretni másokat észrevenni, hogy azok boldogok a mi szeretetünkől, fenséges valami.

Kéz a kézben, összefogva, érett, komoly, odaadó és lelkes munkával, szorgalommal vegyünk részt az ujjáépítésben. — Ez a munka ne csak a munkahelyen folyjon, hanem a pártélet kere-

tében is, ezen keresztül, ahol a munkás és értelmiség vállvetve hatalmas összefogó erővel, kéz a kézben dolgozhat a szebb és boldogabb jövőéért!

Milyen szépen ki tudja egészíteni a munkás és értelmiség munkája és minden törekvése egymást. Milyen fenséges eredményeket lehetne elérni, ha végre is odanyujtanánk a kezünket munkástestvéreink felé s nemcsak a közéletben, üzemekben stb., hanem a pártnapokon is a többszáz tanulni vágyó munkás ember mellett ott ülnének minél nagyobb számmal az értelmiségiek is és őszinte mun-

kával, együttesen tárgyalnák meg azokat a problémákat, melyek irányítják életünket s melyek szerint élünk az egyedül helyes ut.

Mindenkinek módjában van meggyőződni a demokrácia lényegéről, igaz útjáról, a gazdasági élet szükségességeiről és a szociális igazságokról. Meg kell indulni annak az egészséges tolyamatnak, mely összefogja a munkásság és értelmiség hatalmas taborát, hogy így a kettő együtt, egy uton haladva érje el a legszebb és legideálisabb célt, a szabad, demokratikus, boldog magyar életet!

V. D.

szervezettség titkára Molotov. — Az egész szovjet sajtó ma is annak a két célnak a szolgálatában áll, amelyet Sztalin pártja tűzött maga elé: „Felépíteni mindazt, amit Hitler bandája elpusztított és minden erővel küzdeni a reakció maradványai ellen.”

Illés Béla előadása után „Visszavárunk” című szovjetfilmet vetítettek le.

Hazatért fogoly dala

Az őrháznál megáll majd a vonat,
S én elfelejtem minden bánatomat,
Köszönök a bámész kis seregeknek,
Hol a vén akácfa nekem tisztelegnek.
S a kis batyummal elindulok csendben,
Öröm sir fel fáradt, vén szívemben,
Jaj, hogy megint láthatom most őket.
Az értem sirókat, a szenvedőket.
Édes kicsi fiam, drága feleségem,
Nincs náluk jobb, se földön, se égen,
Örömdalt sir fel a lélek bűrja,
S a fészekrakást megkezdjük ma újra
S ad majd nekünk az ég szebb életet,

[Jobbat,

Derűs sorost, drágát, boldogabban,
S meleg szívvel összebujva hárman,
Kéz a kézben boldogan, vidáman,
Nem fogunk már semmitől se félni,
S elkezdünk egy új életet élni!

Visnovszky László.

A vidék is számít

Ezt mi nem a magunk részére mondjuk, akik igenis tudjuk, hogy számítunk, sőt most kétszeresen is számottevő vagyunk ennek a koldusbotra juttatott országnak, de azoknak kívánjuk emlékeztetükbe juttatni, akik a vidéket — hogy úgy mondjuk — csak adófizető és terménybeszolgáltató alánynak tekintik.

Szeged utat most arra példát, hogy a vidék igenis számít és a vidékkel számolni kell. A szegedi iparosok ugyanis már 15 év óta rendezik meg évről-évre ipari vásárkat, de eddig teljesen magukra hagyatva, minden hivatalos támogatás nélkül. A demokratikus kormány azonban belátta azt, hogy a Szegedi Ipari Vásár részvételét arra a segítségre, melyet ez előtt csak a Budapesti Nemzetközi Vásár élvezett. Bán Antal iparügyi miniszter bejelentette a vásár küldöttségének, hogy gondoskodik arról, hogy a magyar gyáripár képviselve legyen a vásáron. Különösen mezőgazdasági gépekkel.

Gyöngyösi János külügyminiszter, akit szintén felkeresett ez a bizottság, a maga részéről megígérte, hogy értekezésbe lép a szomszédos államok külügyminiszterével abból a célból, hogy könnyítsenek a beutazási lehetőségeken.

Mután a Budapesti Nemzetközi Vásár az idén aligha lesz megtartva, most Szegeden lazasan dolgoznak a kiállítás előkészítésén, hogy bizonyítsák, hogy nemcsak fővárosa van ennek az országnak, de a vidék is számít.

Tegyék kötelezővé a sertések ojtását

Még 1941-ben a Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara kidolgozott programja alapján, a kormány állást foglalt a sertések kötelező ojtása és az ojtóanyagok árának leszállítása ügyében. A miskolci Földművelésügyi Tanács megismételte ezt a felterjesztést és kérte kötelezővé tenni a sertések ojtását s ugyanakkor az ojtóanyagok árának mérséklését. A felterjesztés óta vett értesülés szerint, remény van a kötelező ojtás elrendelésére és az ojtóanyagok árának további 30% al való mérséklésére.

Szakszervezetek a Szovjetunióban

Mielőtt a fenti címben híven jelen cikkünkben a szovjet szakszervezetek általános ismertetéséhez hozzá kezdenénk, szükségesnek tartjuk röviden ismertetni a szakszervezetek lényegét és történelmi múltját.

Mióta a munkáról, mint olyanról beszélhetünk, az azt, mint a termelés második tényezőjét megtestesítő munkás látszólag, de főleg a valóságban örök ellentétben volt munkaadójával. A munkás — ki tulajdonképpen bárbeadta erejét, tudását és tevékenységét — mindíg tartott a kizsákmányolástól. Viszont a munkaadó is igyekezett tőle telhetően a legolcsóbb munkához jutni, ami sajnós, majdnem minden esetben a munkás kiuzsorolásához vezetett.

A munkás tehát t. i. ilyen módon ki volt szolgáltatva munkaadója kegye kedvének. Ha a munkaadó nem találta a munkásnak alacsony bérezését eléggé hasznosbajónak, azt csökkentette, sőt a munkást adott esetben el is bocsáthatta, mert hiszen az nem fejtetett ki eljárása ellen semmiféle komolyabb ellenállást. Nem léphetett fel munkaadójával szemben sorának jobbrafordítása érdekében. A munkaadó mögött ott állt a biztos megélhetést jelentő tőke, a munkásra viszont az azonnali kereseti lehetőség föltalálása nélkül csak a nyomor, a nélkülözés várt. Az erőviszonyok, a harc a munkás és munkaadója között egyenlőtlen volt. A közös sors, a közös megoldásra váró problémák tömörülésre, közös fellépésre kényszerítették tehát a munkavállalókat.

Ily módon lettek a szakszervezetek a munkások szakma szerinti közös egyesülései. Céljuk a munkásérdekek hatatosabb érvényesítése, gazdasági érdekképviseletetés, kölcsonds segítség, továbbképzés lett.

A munkavállalóknak a munkaadókkal szemben történt szervezett fellépésével — mint egy szakszervezeti jelenséggel — már a középkorban, a céhszervezetben találkozunk. A céhmesterek alkalmazottainak: az inasoknak, legényeknek már megvoltak a maguk egyesületei gazdasági és egyéb érdekeik védelmére, épügy, mint ma a szervezett munkásságnak. Sőt a mesterek elleni küzdelemben már nem ismeretlen fegyverük a manapság olyan sokat hangzatosított a külföldön, főleg Amerikában és Angliában mindgyakrabban előforduló sztrájk.

A kimondottan szakszervezeteszerű munkásszervezkedés az akkor legjobban iparosodó államokban — Angliában kezdődik el az ugynevezett nagy ipari forradalom idején, a 19. század második és harmadik évtizedében. Ekör 1823-ban alakul meg Londonban az első munkásszervezet. Ugyanakkor kezdődik egy mozgalom — egyenesen egy parlamenti vezérrel, amely már komolyan kezd foglalkozni a néppel és hathatos munkásvédelmet követel, igaz ugyan, hogy egyelőre kevés eredménnyel.

A munkásajitáció 1830-tól kezdve mind nagyobb arányokat ölt — először csak Angliában, aminek következtében az egész országban megalakultak a munkásszakszervezetek.

Ugyancsak ebben az időben tör előre a kapitalista államok máig is megoldatlan kérdése Franciaországban — a munkáskérdés.

A szakszervezetek megalakulása és a munkásszervezkedés kibontakozása a múlt század derekán már olyan haladást ér el, hogy Marx Károly Londonban 1864-ben megalapította a munkások nemzetközi egyesületét.

Bár a szakszervezetek maradó formában — mint láttuk — Angliában láttak először napvilágot, mégis legfő-

kéletebb fejlődési fokot — mint azt a jelenkor is élénken bebizonyította — a Szovjetunióban érték el.

A szovjetszakszervezetek újszervezetek. Fő jellemvonásuk abban van, hogy a munkásosztályt és az intelligenciát egy olyan országban tömörítik, ahol a munkások hatalma először erősödött meg a történelem folyamán.

A szovjetunió ellenségei azt állítják, hogy az ottani szakszervezetek nem „szabad” szakszervezetek, hanem azok az állambatalom irányítása és befolyása alatt állanak. Ezzel szemben le kell szögezni azt az igazságot, hogy a szovjet szakszervezetek elsősorban is a munkásosztályra támaszkodnak, ezért már eieve nem lehetnek ellentétben az állambatalommal, mert a szovjetállam ugyancsak a munkások és parasztok vezetése és irányítása alatt áll.

A szovjet szakszervezetek felépítése az ipari szakszervezetek elvén alapszik: egy üzemben csak egy szakszervezet működik, ennek tagja minden egyes üzemi dolgozó, függetlenül attól, hogy milyen munkát végez. Egyforma, vagy rokon üzemek nagyobb csoportban, vagy mindannyian egy szakszervezethez tartoznak.

Szovjetunióban ma 176 szakszervezet működik. Eleinte ez a szám sokkal kisebb volt mint ma, de a nemzetgazdaság fejlődésével sok szakszervezet csoportokra oszlott, hogy jobban ki lehessen szolgálni a tagok igényeit és szükségleteit.

Minden szakszervezet szervezeti felépítése a nemzetgazdaság azon ágának különleges feladataihoz alkalmazkodik, amelyekben a szakszervezet munkáját végzi. Valtozatlan azonban minden szakszervezetben a legalsóbbrendű és legfelsőbb szakszervek szervezési felépítésének elve. Legalsó szervezetnek számít az ugynevezett szak szervezeti csoport, amelynek 20 tagja van. Az üzemekben a legmagasabb szakszervezeti szerv az üzemi bizottság, a hivatalokban a szakszervezet helyi bizottsága. A szakszervezet legmagasabb szerve a szövetségi közgyűlés és a körponti bizottság. A szakszervezetek középső szervei, melyek mintegy öszekötő szerepet játszanak a legalsóbb és a legfelsőbb szervek között. különböző szakszervezeteknél többféleképpen vannak megszervezve.

A szovjet szakszervezetekben a legteljesebben és a legszélesebben meg van valósítva a belső demokrácia. A szakszervezetekbe való belépés teljesen önkéntes. Minden szakszervezeti szervet titkos szavazással választanak, meghatározott időtartamra. Minden szerv köteles munkájáról választóinak időközönként beszámolni és a szakszervezet minden tagjának joga van szabad kritikát gyakorolni a legkülönbözőbb szervek felett. Ha azok működése nem elégíti ki a választókat, akkor soron kívül le lehet őket váltani és újakat választani.

A szakszervezet vezetését önkéntes és ezért fizetést nem élvező munkások végzik. Általában a szakszervezeteknek fizetett tagja, vagy vezetője nagyon kevés.

A szakszervezeti gyűlések és bizottságok határozatai kötelezőek a szakszervezet minden egyes tagjára nézve, de ugyanakkor minden szervezetnek joga van megfárgyalni a szakszervezeti munka minden kérdését és minden szakszervezeti bizottság felelősséggel tartozik a tagoknak és egész szervezetnek azok ellenőrzése alatt áll.

A szakszervezetek ilyen tökéletes kiépítése biztosította nem utolsó sorban a dolgozó munkásosztály uralmát a Szovjetunióban. Pántos István.

Jön az új ezüst ötförintos!

A pénzügyminiszter washingtoni tárgyalásai alkalmával az Egyesült Államok kormánya hozzájárult ahhoz, hogy tőlünk nyugatra hurcolt 116 000 kilogramm ezüstöt visszakupiuk. Ebből tízmilió darab ezüst ötförintos érmét vernek. Ezek forgalombahozatala csökkenteni fogja a pénzhiányt, nokül, hogy több bankjegyet kellene nyomni. Az új ezüstpénz forgalombahozásával minden országot megelőzünk Európának ebben a részében!

Pártiskolát végeztek figyelmébe

A „Pártmunka” következő számában megjelenik a 3 hetes pártiskolát végeztek rovata „Elmélet és gyakorlat” címmel. E rovatban pártunk közölni fogja a 3 hetes pártiskolások által elvégzett munkák eredményét.

Kérjük az elvtársakat, hogy a legrövidebb időn belül jelenték be az elvégzett munka eredményét. Az eredmények kiértékelése és hasznos utmutatás fontosságára való tekintettel a „Pártmunka” előfizetését jó volna, ha minden pártiskolai hallgató magáévé tenné.

Egy évre az előfizetés 3 forint. Ugy a jelentést, mint az előfizetést írásban pontos cím feltüntetésével postán vagy személyesen kell leadni.

Cím: Salgótarján MKP 3 hetes pártiskola.

„József Attila Munkásszínjátzó” az ipartestületben

Folyó hó 24-én Komoly Simejnyben volt része annak a kevésszámú közönségnek amely megnezte Bulyovszky Dezső rendezésében Bus Fekete László „János” című vígjátékát az Ipartestületben.

Izíg vérig demokratikus darab, minden tekintetben az igaz életet varázsolta a néző elé, mentesen az olcsó hatásvadászástól. A szereplők és különösen a címszerepet játszó Bulyovszky Dezső többszöri nyíltszín tepsot kapott.

Anyagilag az előadás komoly ráfizetéssel zárult, de annál nagyobb volt az erkölcsi siker és a kevésszámú közönség kérésének tesz elegend az ipartestület, amikor a közeljövőben ismét színré fogja hozni a „János”-t hogy mindenkinek legyen alkalma megérezni.

Kérjük a demokratikus pártokat, hogy igyekezzenek erre az előadásra tagjaik figyelmét felhívni, mert ez a darab komoly és szép képét nyújtja a népi demokráciának.

Patay István.

Hozzák összhangba a mezőgazdasági munkabéret

A miskolci Földművelésügyi Tanács növénytermelési szakszervezetének értekezletén tárgyalták többek között a mezőgazdasági munkabéretet s megállapítást nyert, hogy ha egy munkás a mezőgazdaságba megy el dolgozni, nem keres annyit, mint ha elmegy az útmellé — mint ahogyan az egyik felszólaló kifejezte magát — napot lopni. Ezért a Tiszajobbsparti Földművelésügyi Tanács felterjesztésben kéri az illetékes kormánytényezőktől a mezőgazdasági munkabéreknek más egyéb munkabérekkel való összhangba hozását.

Hirek a Szovjetunióból

Két millió gyermek nyaral a pionir-táborokban a Szovjetunióban

Ezen a nyáron körülbelül 2 millió iskolágyermek nyaral a szakszervezetek pionir táborában. 300000 gyermeket küldenek a sanatórium-táborokba 40 napos tartózkodásra. A többi gyermek 3 hetet tölt el az általános típusú pionir táborokban. Az üzemi, gyári és helyi bizottságok, a helyek 15 százalékát a szovjethadisereg elpusztult katonáinak, rokkantjainak, a nagycsaládu munkások és alkalmazottak gyermekei részére tartják fenn.

Rádióállomás a mozdonyon

A Moszkva-Kurszki vasútvonalon lévő Liubliño állomáson május 1-re tíz tolató mozdonyt szereltek fel rádió állomással, amely lehetővé teszi, a mozdonyvezetők számára, hogy állandó összeköttetést tartsanak fenn a forgalmi irodáival.

A folyó évben több teherpályaudvaron bevezetik a rádióösszeköttetést a mozdonyok és a forgalmi irodák között.

A rádiókészülékeket a mozdonyok számára az öszzszövetségi Vasútszállítási Tudományos Kutató Intézet rádió összeköttetési laboratóriumának munkatársai dolgozták ki A. Tancúr vezetésével.

A tolató mozdonyoknak rádióval való felszerelése jelentékeny mértékben meggyorsítja a vagonok eirendezését és a vonatok összeállítását.

A gümőkóros agyhártyagyulladás gyógykezelése

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája klinikai osztályának legutóbbi ülésén igen érdekes közlések hangzottak el a gümős-agyhártyagyulladásnak streptomycinnel való kezelése körül folytatott kísérletekről.

Ezt az új antibiotikumot S. Stern professzor a Tudományos Akadémia rendes tagjának módszere szerint vették be a beteg szervezetbe. E. V. Prochorovich, a moszkvai gyermekklinikai vezető orvosa, S. O. Dulickij és D. S. Futter professzorok több mint 40 esetről számoltak be, ahol L. S. Stern módszere szerint kezelték a gümőkóros agyhártyagyulladásban megbetegedett gyermekeket. Ez a betegség eddig gyógyíthatatlan volt és 20-25 nap alatt ugyyszólván mindig halálos kimenetelű. Hála az új szovjet módszernek, a halálos vég minden esetben elkerülhető volt. Néhány gyermeknél az eljárást tavaly nyáron és ősszel végezték be. Valamennyien élnek. A streptomycin alkalmazása L. Stern módszere szerint, ugyyszólván sohasem okozott mellékhatást.

A tuberkulózisnak, mint általános betegségeknek, a streptomycin-gyógymód eddig még nem vezetett pozitív eredményre.

Sokemeletes házak Moszkvában

Moszkvában nyolc sokemeletes házat építenek. Egy 32 emeleteset, 2 26 és öt 16 emeleteset.

Az új házak köbtartalmuk túlhaladja a 25 millió köbmétert. A moszkvaiak több, mint 2000 új lakást kapnak. Az újonnan épülő szállodákban a vendégszobák száma kétszer annyi lesz, mint a „Moszkva” szálloda vendégszobáinak száma.

Ezeknek az új épületeknek a külső formáját, az építőművészeti kompozícióját összhangba hozzák Moszkvának a története folyamán kialakult építészeti stílusával és a felépítendő Tanácsok Palotája külső formájával. Az építészek előtt az a feladat áll,

hogy ne utánozzák a külföldi sokemeletes épületek formáját, hanem teremtsék meg a saját, nagyházak építkezési stílusát. A magas épületek észrevehetően megváltoztatják Moszkva képét és még hatalmasabbá teszik azt.

Az első szovjet hárfája

Május 2-án a moszkvai zene-konzervatórium kistermében tartották meg V. Dulova, a zenészek országos versenye győztesének hangversenyét. A művész, a Szovjetunió Művészeti Tanácsa mellett működő művészeti iroda mechanikai gyárában készült első hárfán játszott.

A legutóbbi időkig a hárfát, ez a bonyolult hangszer, amely 2500 alkatrészből áll, a Szovjetunióban nem készítették. Az új hárfát egész sor konstrukciós újításokkal látkétesítették. A szakértők igen nagyra értékelik az új hárfát. Az új ötvenes terv ideje alatt néhány száz ilyen hárfát készítenek a Szovjetunióban.

A szovjet geológusok kutató utra indultak

Április első felében a geológiai kutató csoportok számai kutató utra indultak. A geológiai kutató csoportok száma ebben az évben messze túlhaladja a tavalyit. Ebben az évben 930 csoport indul kutató utra, tavaly pedig a csoportok száma 732 volt. Az 1940-es évhez viszonyítva az erre a célra kiutalt összeget kétszeresére fel emelték.

A mezőgazdaság pénzügyi viszonyai a Tiszajobbpartján

A földműves lakosság pénzügyi viszonyait ismertette legutóbb miskolci Földművelésügyi Tanács legutóbbi helyzetjelentése. A beérkezett jelentések alapján március hónapban nem történt semmi változás. A pénzügyi helyzetet rendkívül súlyosítja az árak tekintetében fennálló aránytalanság, az elviselehetetlen terhes adózás és a különböző beszállítások. A kötelezettségeknek eleget tenni, a múlt évi nagyarányú asszilykások következtében nem tudnak. A rendes hitellet még nem indult meg. Csak rövid lejáratú beruházási, szántási és vetőmag hiteleket

Egyedül csak a főiskolai végzettségű geológusok száma 4500 (1941-ben 3300 volt). Ezek az adatok csupán a geológiai minisztérium munkájának a méreteit jellemzik. Ezenkívül sok geológus dolgozik még más minisztériumokban, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája intézeteiben.

A Szovjetunió — a geológiai kutató munkák méreteit illetően az első helyet foglalja el a világon. A hatalmas Szovjetunió egész területén, az Északi jéges tengertől a szubtropikus vidékig, Kaliningrádtól és Ungvártól Szachalinig és a Kurilla szigetekig — folynak a geológiai kutatások.

Elmultak azok az idők, amikor a Szovjetunió térképe tele volt fehér foltokkal. A geológus kutató tekintetnek a föld mélyébe kell behatolnia. Pld. az orosz szikszagon a petroleum lelőhelyek után 500 méternél nagyobb mélységben fognak kutatni. Ez a munkának különleges megszerzését teszi szükségessé. Ebben az évben használatuk először a georádiókálizációt gravimetriát, amely egyes ásványfajták fajsúlyának számbavételén alapszik. Bevezetik a szeizometriai módszereit. Az állam gazdag műszaki felszereléssel látta el a kutató csoportokat. Nemcsak furógépek, autók vannak, hanem 140 repülőgépek is. Rendelkezésekre állnak a szovjet tudósok által szerkesztett legelőkeltebb műszerek. A geológiai minisztériumnak rendelkezésére bocsátottak több nagy gyárat, amelyek a legújabb konstrukciójú furóberendezéseket gyártják. A párt és a kormány megteremt minden feltételét a föld mélyének kutatói eredményes munkájának.

Kérje a kormányzat a jóvátételi szállítások több évre való meghosszabbítását

A német csapatok két év alatt és az elvonulások idején, oly sok állatot és gabonát vittek ki, hogy ha ez a mennyiség az országban marad, nem kellett volna kenyér és vetőmaghiányt küzdeni. Sajnos a paraszti, ipari és értelmiségi tömegek tulnyomó része olyan súlyos helyzetben van, hogy fejlődésben lévő gyermekeiket, az anya méhében fejlődő magzatot és a szoptatandó gyermeket nem tudja táplálni megfelelően, aminek következménye fiziológiailag is kiszámíthatatlan és olyan emberi szenvedést, egészségben, lelkiileg, erkölcsileg oly visszaesést fog jelenteni még a jövőben is, amire gondolni kétségbeesítő. Ezért a Miskolci Földművelésügyi Tanács felterjesztésben kérte, hogy forduljon a kormányzat Sztalin marsallhoz, s kérje, hogy a 8 esztendőre megállapított jóvátételi kétszerannyi, tehát 16 esztendő alatt történő leszállításához járuljon hozzá, illetőleg engedélyezze. Jóvátételi terheink ily módon való enyhítése annyi erőforrásból juttathatná mezőgazdaságunkat, ami talpraállásunkat könnyen

lehetővé tenné. Amennyiben ez a kérés nem volna teljesíthető, úgy legalább a következő két gazdasági év jóvátételi terhei felének elengedése, illetőleg ennek a jóvátételi évnek egy esztendővel való megnyújtásába volna átviendő.

Sokan nem tudják,

hogy behajózás alatt áll a második amerikai buza és liszt szállítvány, hogy Magyarországból alumínium országot csinálnak a jugoszláv megállapodás alapján.

hogy a Budapest—Salgótarjáni Gépgyár R. T. cégnél Rohács Lajos igazgatói címmel felruházott társasági tisztviselői minőségét törölték.

hogy a „Közéleti Szemle” közli az új beszállítási rendeletet.

hogy a h á z b e r t két részletben kell fizetni.

hogy tízmillió ezüst örförintost vernek, hogy feltalálták a tűzálló textilanyagot.

„SALGÓ”

A salgói várrom 620 m magas ormán egy fehér márványtöbláról, kopott aranybetűs szöveg hirdeti, hogy

Itt járt

PETŐFI SÁNDOR

1844 június 11-én

E romok ihlettek meg őt a Salgó című költeménye megírására.

1846-ban írta meg Petőfi Dömsödön ez elbeszélő költeményét 5 és 5 és feles rímű versszakokban, 10 egyenlőtől elválasztott részben, egymásra következően 37, 52, 86, 25, 63, 108, 46, 17, 115 és 16, összesen 565 sorban.

Biztosra vezetem, hogy a Salgótarjáni iparmedence dolgozói közül igen sokan szeretnék behatóan ismerni az érzelmileg velünk különben is nagyon közeli rokon költőt, ezért neki turista emléket, nekünk egy tőle örökre emlékeztető ajándékot, azért legyen szabad e költemény tartalma e helyen néhány sorban ismertetnem.

Az első részről szépsége és helyi vonatkozása miatt idézem a következőket

„Nógrád és Gömör közt nyulik el
A Mátra egyik erdőseges ága,
Miként sörényes, eltaradt oroszlan,
Nézvén söréten messze tájakig.
E hegytető kösziklára ül
Borus napokban a pibenni vágyó
Terhes felekkrek vándor serege:
Ez a műhely, hol a komor kovács,
a dörgedelmes égiháboru
Készíti szokta a villámokat,
Haragvó Isten égi nyilait.

Itt állt Salgóvár, mint egy óriás,
Ki az egekre nyujtja vakmerő
Kezét, hogy onnan csillagot raboljon
Itt állt Salgó... az éghez közel,
És benne mégis pokol tanyázott.

A századoknak döntő lábait
Elgözölak rég a vár tornyait,
Belőlük egy-két csonkafal maradt, mely
Szomorkodással tölti idejét,
Mint aki lármas ifjúság után
Éltét megunva remeteszkedik.

Fölmen' em a hegy sziklatetejére,
S telepedtem a romok fölött.
Verőfényes nap volt, tekintetem,
Nem felve gétat mérföldekre szállt,
Mint börtönéből megszökött madár,
S vígan közönte a kék messzeséget,
Hol a faluknak tornyán, a mezőknek
Juhnyájain, s a patakok vizén
S mindenhol a nap fénye tündökölt.
De lelkemet nem ily képek költözték,
Nem ily vidámak; lelkemet homályos
Látkörbe vitte a komoly merengés,
Holott körülé kétes ködruhában
Mogorva árnyak lengtek... a kihalt
Sötét középkor véres napjai.”

E röpke ismertetés után legyen szabad remélnünk, hogy mind a Petőfi-re, mind a Salgó várra és a menedékházra vonatkozó ezutáni sorainkat is szívesen fogják olvasni a Salgótarjáni Iparmedence Dolgozói, annál is inkább, mert ezeket a szellemi és anyagi javakat most szabadon élvezhetik.

Taoitvány

Csökkentsék a jármos tehernek tejbiszolgáltatását! A tejbiszolgáltatási rendelet módját nyújt arra, hogy a tejbiszolgáltatásnál a közellátásiügyi miniszter egyéneknél mérséklést eszközöljön, mégis célszerű, hogy az igazságtétel tejbiszolgáltatási kötelezettsége külön elbírálásban részesüljön. Ezért a miskolci Földművelésügyi Tanács kérte a jármos tehernek utáni tejbiszolgáltatás 50 százalékkal való leszállítását, annak feuntartásával, hogy a nagycsaláddal rendelkező tejbentartók egyéni elbírálás után, a tejbiszolgáltatás alól továbbra is mentesíthetők legyenek.

Meghívó

A Salgótarjáni Takarékpénztár Rt. részvét veséit van szerencsénk az 1947. június 8-án délután 16 órakor Salgótarjában az intézet helyiségében tartandó **KÖZGYÜLESRE** tisztelettel meghívni. Igazgatóság

Targysorozat 1. Igazgatósági jelentés 1943. dec. 31-től 1946. dec. 31. terjedő időre.

2. Az 1790/1947 M. E. sz. rendelet alapján, 1947. január 1-ével készített megújító tettek, forinimérleg előterjesztése, jóváhagyása és a felmentvény megadása.

3. az alapszabályok 5. §-ának módosítása 4. Esetleges indítványok.

Tisztelettel közzöljük, hogy az alapszabályok 47. §-a értelmében a szavazati jogot a közgyűlésnek csak az a részvényes gyakorolhatja, aki részvényt 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál letétbe helyezte Salgótarján, 1947. május 27.

Meghívó

Magyar Kereskedők Országos Központi Szövetségének Salgótarjáni Fiókjának június 8-án d. e. 10 órakor az Ipartestület székházában közgyűlést tart. Ezon hívjuk meg kártársainkat évi rendes közgyűlésünkre.

Targysorozat:
Elnöki megnyitó.
Főtktári jelentés.
Pénztárnok jelentése.
Elnökök jelentése.
Hozzászólások.
Salgótarján, 1947. május 31.
Elnökség.

Hadifogoly hírek

Hadifoglyok keresik hozzátartozóikat. Levelek átvehető a Hadifogoly Híradó szerkesztőségében Budapest VI. Ó. u. 12. sz. alatt.

Takács Gyula 299/13 Takács Gyulánéknak Zagyvápálfa, Fő-u. 86. (2. levél)

Vizovitzky János 299/14 Kiss Irénnek Sipek, Nógrádmegye.

Batta János 256/4 Batta Jánosnak Soshartyán Nóg ad vármegye.

Hadifoglyok által hozott üzenetek zárójelében a hirtözvény címe: Kazinczy 1910 h. útvéd, bányász családjának Salgótarján (Szabó Sándor Eger, Verőszőlő útca 154 sz.)

Helyreigazítás

Lapunk május 18. számában megjelent „Köszönet a Nemzeti Segélynek” című cikkünket a városi napközi otthon vezetésére felkérésére az alábbiakban helyreigazítjuk: a városi napközi otthon vezetésére köszönetét fejezi ki Vreznayovszky Nándor urnak a Nemzeti segély főtitkárnak azért, hogy fáradhatatlan gondosságával és megértésével a 8000 forintos kölcsön nyújtásával lehetővé tette, hogy a napközi otthon kertjét körülvételessék kerítéssel.

Felhívás a karbidigénylőkhöz

A nemrégiben felszabadított magyar karbid iránt a külföld igen nagy érdeklődést tanúsít. Különösen a Balkánról és Törökországból jelentkeznek nagy kereslet. Természetesen elsősorban a hazai szükséglet jön számításba és csak ennek kielégítése után lehet szó exportról. Mindenesetre a belső fogyasztókörzéség igyekezzék minél hamarabb biztosítani szükségletét.

Minket is támogat a „Nemzeti Segély”

Ez a kitünő nemzeti intézmény, a magyar „Nemzeti Segély” sok családnak és még több családjától tavol lévő magyar dolgozónak és értelmiségi embernek biztosítja ebben a nehéz helyzetben étkezését. Mi Salgótarjában járó vidéki diákok is nagy hálaival és köszönettel tartozunk a „Nemzeti Segélynek”-nek, mert több mint 20 diák étkeztetését teljesen dímentesen biztosítja. Most tanévünk befejezésével mondunk köszönetet Polgármester úrnak, a „Nemzeti Segély” vezetésének és személyzetének, valamint mindazoknak, kik támogatták az intézményt nehéz, de kitartó munkájában. Igérjük, hogy jószágukért szeretettel és viszont támogatással fogunk mindannyian mindenkor megemlékezni.

Helyreigazító nyilatkozat

A Munkás Szó május 11-i számában megjelent „Fakitermelési hasznok” című közleménnyel kapcsolatban kérem az alábbiak megállapítását:

Valótlan az, hogy alacsony fuvardíjat fizetek; a számszerű kifogásokra nem reaktálhatok, minthogy az értelmellen fogalmazás következtében nem tudom mit akart a cikkírója mondani. Közölhetem azonban, hogy ez évben Bárnának és Homokterenyének még csak a közelében sem volt fakitermelésem, tehát az ottani fuvarosokat nem is foglalkoztathattam.

Valótlan, hogy este 10-től reggel 6-ig dolgoznak, közlöm továbbá, hogy a fuvarosok nem munkások, hanem vállalkozók és ennek megfelelően nem lehet fuvarozási bírról beszélni, hanem csak fuvarozási díjról.

Kérem annak tudomásul vételét, hogy nem vagyok bankár, hanem fakitermelő és mint ilyen a bányák és a Máv elítélésével én is megfelelően ki vettem részem az ország ujjaépítéséből.

Végül valótlan, hogy naponta ezreket keresek, valótlan, hogy fuvarosaim bármikor is sztrájkoltak.

Ami pedig ezek után megmarad a cikkből, az való.

A sajtótörvényre való hivatkozással kérem, hogy jelen cáfolatomat az eredeti közleménnyel egyforma terjedelemben megjelentetni sziveskedjenek és vagyok teljes tisztelettel.

Fazekas Ferenc, fakitermelő.

A Nemzeti Segély felhívása

A romániai gyermekek nyaraltatásával a Népjóléti Miniszter tudvalevően a Nemzeti Segélyt bízta meg. Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen személyek a befogadó családoknál körzettanulmányokat végeznek. Az ilyen jogtalan beavatkozás a nyaraltatást előkészítő szervezésre olyan nehéz ségeket hárt, amely azt eredményezheti, hogy a romániai gyermekek közül egyesek hely nélkül maradnak. Kerjük azokat, akik gyermekek nyaraltatását vállalják, ha valaki körzetti tanulmány végett jelentkezik, feltétlenül igazoltassák. Minden arra illetékes személy a Nemzeti Segély igazolványával van ellátva.

Az acélgvári értekezlet határozati javaslata:

Amikor a salgótarjáni acélgvári dolgozóinak öszzvári értekezlete 1947. május 23-án a 3 éves terv irányvonalát teljes egészében magáévá teszi, nem hallgatja el a munkásság azon kérését a munkáspártok vezetői előtt, hogy a 3 éves terv sikere érdekében az alábbi 2 pontban foglalt követelés végrehajtsanak:

1. Az árdragítók, spekulánsok az ország lőktető életéből onnal eltávolítandók.

2. A nagybankok azonnal államosítandók.

Ugyanis a fenti 2 pontban foglalt követelés végrehajtása nélkül a három éves terv állandóan „fekszve” volna, viszont a 3 éves terv, valamint a fenti 2 pont végrehajtásánál a gyár öszzmunkássága egy emberként áll a két munkáspárt vezetői mellett.

A fenti szövegű határozatot az üzemi bizottság és az acélgvári párt-szervezet megküldte a következő címekre: Magyar Kommunista Párt Központi Vezetősége, Szociáldemokrata Párt Központi Vezetősége, Szaklatanács, Szabad Nép Szervezőbizottsága, Vas- és Fém munkások Szakad Szak-szervezete.

Újabb csempészbanda garázdálkodik Salgótarján és Utaspuszta határszélein

Felbivjuk az illetékesek figyelmét a már Salgótarjában mind több esetben előforduló gumiköpenyek és gumicipők tömegére, ami méltó bizonyítékaul szolgál mindenkinek, hogy ezek az árúk Cseh Szlovákiából kerülnek be vámmenészen. Ma már ott tartunk, hogy nemcsak a felnőttek, de minden egyes diák tornacipője cseh-szlovák gumiből készült. Feltételezzük, hogy bizonyos fokig összefüggésben van ez a manőver a forintjaink eltűnésével.

Ózd-Salgótarján

Két gyárgócpon-t között jelenleg 90 kilométeres útszakasz áll. Ez útca kasz Salgótarján—Kisterenye—Petervására—Borsodnádásd—Ózd útvonalon van.

Kérdezzük, hogy akkor amikor Salgótarjánhoz cca 40—50 km-re fekszik Ózd, miért nem építik ki a következő útvonalat? Salgótarján—Cered—Zabar—Csupán egy másfél kilométeres utat kellene megcsinálni. De reméljük azt, hogy ezen probléma a 3 éves terv keretén belül meg is fog valósulni.

Mezei bajnokság a gimnáziumban

Folyó hó 9-én rendezte a gimnázium a vásártéren 1947 év mezei futóbajnokságát, leány és fiú növendékei részére.

Eredmények: Fiu alsó évfolyam, táv kb 800 m Gimnáziumi bajnok: 1. Rádics Imre IV. oszt. tan. 2. Barcs IV. o, 3. Maté. 4. Nádasdi IV. o, 5. Wagner III. o, 6. Szepesi III. o, 7. Kovács IV. o, 8. Lavay IV. o. Csapatban: 1. IV. b). osztály 17 pont, 2. III. b) osztály 50 pont.

Leányok alsó évfolyam, táv kb. 500 m. Gimnáziumi Bajnok: Pestuka III. oszt. tan. 2. Jászberényi, 3. Dombóvári, 4. Pintér, 5. Lengyel, 6. Petheš.

Leány felső, táv kb. 500 m. Gimnáziumi bajnok: Bernard 2. Mayer, 3. Tóth, 4. Dombóvári, 5. Zselyi, 6. Kuchár, 7. C. Öve

Fú felső évfolyam, táv kb. 1800 m. Gimn. bajnok: Vagó Attila VIII. oszt. tan., 2. Garami V. o., 3. Hatos IV. o., 4. Páncsovai V. o., 5. Miklós V. o. 6. Varga V. o., 7. Nagy T. V. o.

A gimnázium sportbeli működését figyelemmel kísérve örömmel állapíthatjuk meg, hogy oly hosszú szünet után városunkban a középiskolás sport is fejlődésnek indult.

Szinielőadás.

Felbivjuk városunk közönségének figyelmét arra, hogy a városi MKP május 31-én szinielőadással egybekötött táncmuatást rendez. Színpadra kerül Ligeti József 3 fejezetes színműve a „Rang és mód.” Rendezi és egyik főszereplője játssza Naday Pál. A többi főszereplők: Panyi Mandi, Langár Jutka, Godó Ica, Takács Bandi, Levai Árpád, Regényi János, Gyebnar József.

Figyelem.

A Bányai Munkás Olvasókör és a R. G. június hó 1-én kugli megnyitó versenyt rendez, értékes díjakkal.

Versenydobások kezdete 22-én 4 órától minden nap. Díjdobások soronként 40 fillér.

Ezre 8 órakor nagy műsoros est, utána tánc. Belépődíj 3 Ft.

Párthírek

A Magyar Kommunista Párt Nógrádmegyei Bizottsága Agócs István salgótarjáni lakost, a „Munkás Szó” volt ügyvezetőjét tagjai sorából azonnali hatállyal kizárta, mert megbízatását felhasználta arra, hogy saját céljaira pénzeszközöket vett fel közcélú és ezzel a párt leintélyét rombolta.

IV. Ujjaépítési Állami Sorsjáték

Főnyeremény: 50.000 forint.

Nyeremények: 25 000, 2 10 000, 2 10.000, 10 2.500, 16 2 000, 20 1.000 stb. összesen 16 650 nyeremény 500 000 forint értékben.

Sorsjegy ára:

Egész 5 ft. Fél 2.50 ft.

Húzza Budapestben, 1947. június hó 10-én déli 12 órakor a Székesfevárosi Magyar Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V. Szalay u. 10—14. szagsor 7. szám.

A húzást a rádió is közvetíti. Sorsjegyek kaphatók: A Székesfevárosi M. Pénzügyigazgatóságnál (Budapest, V. Szalay u. 10—14. fel. emelet 1.), minden dohányárusnál és osztálysorsjegy árusítónál, ezenkívül egyes pénzügytervezőknél. A pénz előzetes besú dása esetén a m. pénzügyigazgatóság a sorsjegyeket postamentesen küldi meg.

Hirdetés

Felbivom a vállalatok, pártok és közüetek figyelmét arra, hogy

használt írógépeiket üzembiztos gépekre cserélték be.

E díjgyűzéseket budapesti vállalat meghízásából felvesz

Ferencz Sándor Starján Kassai sor: 69

Nyilt-tér.

Agócs István, a „Munkás Szó” volt ügyvezetője részéről felvett kölcsönöért és egyéb visszatérítendő a „Munkás Szó” szerkesztősége és a Megye Bizottság semmiféle felelősséget nem vállal.

„MUNKÁS SZÓ”
demokratikus hetilap.

Felelős szerkesztő: dr. VASS GYULA

Felelős kiadó: BALAZS ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-u. 45

Kéziratok erre a címre küldendők.

Postai kártyák csekkiszám: 19 718

Nyomatott Végb Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66.